



# Kråkerøy

MENIGHETSBLAD



Vi fant Kråkerøys eldste bil, side 9

**Ellers skriver vi blant annet om:**

Å være kirke i  
Koronaens tid  
**Side 4**



På gjengrodde  
stier  
**Side 10 og 11**



**Side 6,7,8 og 9:** Annerledesvåren **Side 12:** Båtlivets gleder  
**Side 13:** Glimt fra vår vakre natur **Side 14 og 15:** Vennskap i 35 år **Side 20:** Barnesiden



## KRÅKERØY MENIGHET

-domkirkens prosti i Borg  
bispedømme

## Kråkerøy Menighetsblad:

utgis av Kråkerøy Menighet  
4 ganger i året.

### REDAKTØR:

Jan Erik Andersen

### E-POST:

jea@medietilsynet.no

### I REDAKSJONEN:

Jan Erik Andersen  
Jan Ingar Båtvik  
Inger Torill Solberg  
Maria Vassli Gjære  
Anne Karin Andersen

### ADRESSE:

Kråkerøyveien 148,  
1675 Kråkerøy

### TELEFON:

Tlf. 69 95 98 00

### KONTONR:

0530.26.62500

### PÅ NETT:

[www.kirken.no/krakeroy](http://www.kirken.no/krakeroy)

### FORSIDEFOTO:

Louibeth og Edvin Olsen giftet  
seg i Kråkerøy kirke 12/6-2010  
(Foto: Joakim Kalmar)

### OPPLAG: 4130

### GRAFISK FORMGIVNING:

Widar Thorbjørnsen

### TRYKK:

Møklegaard Trykkeri AS

**Frist for innlevering av stoff  
til neste nr. er: 15. august**

## MENIGHETSINFORMASJON

### MENIGHETSKONTORET:

#### Post- og besøksadresse:

Kråkerøyveien 148, 1675 Kråkerøy

#### Kirkens servicetorg:

Tlf. 69 95 98 00

#### Givertjeneste til Kråkerøy Menighet – konto:

1040 61 01377

#### Åpningstider på kirkekontoret:

Tirsdag – torsdag og fredag: kl 09.00 – 12.00

Onsdag: kl 09.00 – 14.00

### GRAVLUNDSKONTORET:

#### Post- og besøksadresse:

Kråkerøyveien 148, 1675 Kråkerøy

Mobil: 95 91 47 53



### MENIGHETSSENTERET:

Du kan bidra til menighetssenteret ved å støt-  
te Givertjenesten:

konto nr.1638.06.14638 Kråkerøy Menighet.

Ønsker du å leie senteret til jubileum,  
dåpsfest, minnesamvær osv, ta kontakt med  
menighetskontoret på telefon 69 95 98 31.

## MENIGHETENS ANSATTE



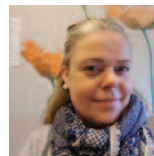
#### DAGLIG LEDER:

**Linda Gjemsø**

Tlf. 69 95 98 31

E-post:

ligj@fredrikstad.kirken.no



#### MENIGHETSPEDAGOG:

**Hanne Holm**

Tlf. 69 95 98 35

E-post:

hasv@fredrikstad.kirken.no



#### SOGNEPREST:

**Maria Vassli Gjære**

Tlf. 69 95 98 32

E-post:margja@

fredrikstad.kirken.no



#### KANTOR:

**Unn Birgitte Van der Hagen**

Tlf. 69 95 98 34

E-post:

ubvh@fredrikstad.kirken.no



#### KAPELLAN:

**Ole A. Hauglum**

Tlf. 69 95 98 33

E-post:

oleh@fredrikstad.kirken.no



#### KIRKETJENER:

**Geir Tvete**

Tlf. 69 95 98 37

E-post:

geitve@fredrikstad.kirken.no



#### KATEKET:

**Vigmund Gundersen Djupang**

Tlf. 69 95 98 20

E-post:

vgud@fredrikstad.kirken.no



#### GRAVLUNDSFORMANN:

**Kjell Brevik**

Tlf. arbeid: 95 91 47 53

### MENIGHETEN PÅ NETT:

[www.kirken.no/krakeroy](http://www.kirken.no/krakeroy)



### STEINEN

En stor stein på Kråkerøy gravlund skaper engasjement. Saken handler i korthet om at en stein er delt i to som et ledd i å få til en navnet minnelund på stedet. Deler av flaten skal brukes som bakgrunn for navneplater. Ifølge Gravlundsjeften er det ennå ikke laget endelige planer for minnelunden som er vedtatt og sendt til godkjenning. Gravlundsjeften ønsker å gjøre arbeidet med steinen først og utforme minnelunden utfra hvordan resultatet blir.

Flere som har graver i nær tilknytning til steinen reagerer. Naturlig nok.

Menighetsbladet har ingen problemer med å forstå reaksjonen til festerne. Steinen er ikke pen slik den nå framstår.

Endringer rundt og i tilknytning til et gravsted vekker sterke følelser. At gravstedene i dette tilfelle føyer seg inn i et «naturlandskap», gjør ikke saken lettere.

Men vi har tiltro til at de ansvarlige til syvende og sist ordner opp i saken, til gagn for minnelunden og de berørte.



### KORONA

For to-tre måneder siden ble den første personen i Norge bekreftet smittet med Koronaviruset.

Regjeringen har innført de mest inngripende tiltakene i fredstid og hverdagen er i løpet av kort tid blitt totalt annerledes for de fleste nordmenn.

Dersom de ansvarlige tar kontakt med festerne og informerer om de videre planene, taper heller ingen på det.

Vi er fristet til å gjenta et sitat vi brukte i Menighetsbladet nr. 2/17 vedr. Bronsealderens gravrøyser, noe redigert:

*«La steinene ligge i fred, og er noen falt ned (eller delt i to), så legg de på plass i ærbødighet» (Erling Johansen).*



Jan Erik Andersen  
redaktør

Tekst: Maria Vassli Gjære

## Å være kirke i Koronaens tid

Torsdag 12.mars etter lunsj, var jeg på vei ut av kontoret for å besøke mora mi. Jeg stakk hodet innom kontoret til daglig leder Linda og sa at jeg hadde en mistanke om at det ikke ble noen gudstjeneste den søndagen. Men at det skulle bli så omfattende tiltak kunne jeg ikke forestille meg.

På en liten pressekonferanse var arbeidshverdagen helt forandret. Alle arrangement unntatt dåp og begravelser var avlyst, og stua mi var plutselig også kontoret mitt. Og ikke lenge etter var det også blitt filmstudio. For Facebook og Instagram var plutselig det stedet vi kunne nå flest mennesker.

Det ble en bratt læringskurve for mange av oss i Kråkerøy menighet. Vi har laget andakter, babysang, gudstjenester, Krølle-klubb, Skumrings, konfirmantundervisning og mye annet som er lagt ut på Instagram, Facebook og YouTube. Vi har måttet finne alternative måter å møtes på, med mer og mindre hell. Et godt eksempel var vel da vi brukte 40 min på å få koblet oss sammen til menighetsrådsmøte.



Nå driver vi også med videoproduksjon

Vi har også prøvd å nå de som ikke er på sosiale medier. Vikarprest Svein Helge har ringt rundt til en del, vi har sendt ut e-poster og brev til frivillige og hatt andakt med god avstand utenfor Solliheimen. Dessverre blir det ikke konfirmantleir på Tjellholmen i år, men vi satser på at det blir mulig å møtes på menighetssenteret i stedet. Og gleder oss til konfirmasjoner i september i Domkirka.

Det er rart å være kirke med avstand til hverandre. Vi er jo kirke sammen, og helst vil vi se hverandre, enten det er på gudstjenester, i trosopplæringa eller begravelser. Det er trist når man ikke får dele avskjeden med en av sine kjære med alle. Og det føles rart og vondt å ikke få ta hverandre i hånda eller gi noen en klem.

Når den fysiske avstanden er der, er det lett å kjenne på en følelsesmessig avstand også.

Nå har vi heldigvis begynt å åpne opp samfunnet og kirkene igjen. Det blir gudstjenester hver søndag i kapellet. I sommer blir det som vanlig sommerturnus med Hvaler, men med en gudstjeneste kl.1000 og en kl.1130 i samme kirke. Men fortsatt blir det dåpsgudstjenester for et og et dåpsbarn, og begrensninger for hvor mange som kan være i kapellet.

Vi håper at vi har lært noe av denne merkelige våren, og at vi aldri må være kirke på så stor avstand igjen. Vi tar med oss erfaringer fra arbeid med sosiale medier og videoproduksjon, og savnet etter å være sammen. Det er godt at Gud ikke holder avstand til oss.

HER FOR deg

Ellen	Ulf	Cathrine	Jarle	Bjørnar	David	Terje

Vi dekker hovedsakelig Fredrikstad, Rolvsøy, Borge, Torsnes, Østre Fredrikstad, Kråkerøy, Spjærøy, Hvaler, Gressvik, Onsøy og Råde.

<b>Fredrikstad Begravelsesbyrå</b> Klemet Johansen Etabl. 1885	<b>Borge Begravelsesbyrå</b> Ellen Margareth Bye
Tlf. 69 31 30 62 Hele døgnet. Veumveien 51, 1613 Fredrikstad post@fredrikstadbeg.no	Tlf. 69 34 53 35 Biveien 21, 1658 Torp emargarb@online.no

www.fredrikstadbeg.no

## SNART ER DET SOMMER

**Tekst og foto:** Anne Karin Andersen



Kjell Brevik

Våronna er i gang på Kråkerøy gravlund. Gress blir klippet og graver og bed blir gjort klar til utplanting. Og blomsterenga fra i fjor skal utvides og få enda flere sorter blomster. Det er godt nytt for biene, humlene og sommerfuglene. Til og med løvetann er fredet og velkommen i blomsterenga.

*Jeg spør om det finnes noen blomster som rådyr og brunsnegler ikke spiser? Gravlundsførmann Kjell Brevik kan ikke garantere det, men sier at ulike sorter Begonia pleier å greie seg bra. Han viser meg en oversikt over Begonia med flotte, latinske navn som blir kjøpt i store mengder til gravlunden. Og de får stå i fred, tydeligvis.*

Det er «koronatider» også på gravlunden. Kirkevergen har satt opp såpedispensere ved vannpostene og oppfordrer besøkende om å ta med seg engangshansker. I kapellet blir alt vasket mellom hver begravelse.

Det er stille og fredelig på gravlunden. I skråningen mot Holtevarde ligger flyttblokkene som har vært der i tusenvis av år. Men gresset og bladene på trærne er nye av året og ganske lysegrønne. I fuglekassene rundt om på gravlunden er det også noen «ferskinger» som er nye av året.

## YRKE PÅ KRÅKERØY SOM IKKE FINNES MER

### Yrke: Kugutt - Arne Johan Stensvik

**Forklaring:** Tidligere eide de fleste bønder noen kuer. Det hendte at noen måtte få spesiell behandling.

*Hallo, er det kugutt Arne Johan Stensvik. Vi har hørt at du var en av de beste. Kan du fortelle om et oppdrag?*

Ja, jeg kjente jo en bonde som nærmest var taus. Noen ganger kom ett ord, toppen to. Og så gikk det en stund til neste gang det kom et ord, toppen to. Av denne bonden fikk jeg i oppgave å hente ei ku et stykke fra gården. Ikke visste jeg hvorfor og ikke spurte jeg heller.

*Et lett oppdrag, med andre ord?*

Nei, kua ville ikke hjem. Jeg halte og dro. Det siste er vanskelig ettersom kua ikke hadde horn. Da er det ikke så mye å dra i der framme. Bak er det flere alternativ, men du kan ikke føre kua hjem i revers. Jeg ble godt kjent med kua. Etter hvert begynte den å raute også. Dersom du lurte på hvorfor ei ku rauter, kan jeg fortelle at det som regel skyldes tre årsaker: Enten så er den sulten, har vondt i løypen eller så har den melkespreng.



*Alvorlige greier.*

Men etter en times slit eller mer kom jeg fram til bondens gård. Jeg regnet med at bonden var klar over at den konkrete kua var særs vanskelig og at han derfor hadde sendt ut «A-laget», dvs. meg! Jeg forventet derfor ros og kanskje tillatelse til å hoppe i høyet.

Etter hvert kom den ordfattige bonden ut på trappa, så seg rundt og spanderte sine få ord, denne gang to: «Feil ku». Og så gikk han inn igjen.

Tekst og foto: Svein Helge Rødahl

## VIKARPREST I KORONA-TID

Vikarprest-opdraget på Kråkerøy har blitt annerledes, kan jeg trygt si. Fra midten av mars til over sommeren skulle jeg som vikar ha gudstjenester og begravelser på Kråkerøy og Hvaler mm, og sang/andaktsstunder ved Solliheimen og på Bjørneby. Det så jeg fram til, men så, 12. mars stoppet Norge opp pga koronapandemien, og det ble annerledes for oss alle.

I stedet for gudstjenester i kapell og kirker med menigheten tilstede ble det digitale opptak og sendinger over nett og TV av gudstjenester. I stedet for hjembesøk til sorgsamtale, dåpssamtale osv. har det blitt samtaler via telefon, «ringebesøk», i stedet for andakter og bibeltimer med utsending av bibelbeaktninger via e-post.

Begravelser har gått sin gang, men med klare begrensninger for antall og nærhet i kirke og kapell.

Hva vil vi huske best fra denne tiden for oss i kir-



Dåpsgudstjenestene vi har feiret «live». Forenklede gudstjenester med dåpen i fokus og med kun dåpsfamilien tilstede. Det har vært veldig gode opplevelser, så fint å se hvordan dåpsfamiliene har «inn-tatt» kirkerommet og tydelig satt pris på å få feire dåp på denne måten. Dette skal vi fortsette med, noe jeg gleder meg til.



Våre sang- og andaktsstunder på Solliheimen og Bjørneby ble stoppet. Da var det en stor og god opplevelse når vi fikk komme og gjøre et «stunt» utenfor Solliheimen. Kantor Unn-Birgitte, menighetspedagog Hanne og jeg tok med el-piano, tromme, gitar og mikrofon/ høyttaler og stilte opp utenfor inngangen og arr. sang og andaktsstund. Pensjonærene ble trillet ut både nede på plen og terrasse og på verandaene oppe. Det ble tatt svært godt imot, og vi fra kirken frydet oss!

ken? Uten tvil at kirken klarte så raskt å omstille seg til å kommunisere digitalt, dvs. nå ut til mange med gudstjenester, kveldsandakter osv. via «nettet» - Facebook, Instagram, FB-TV osv. Mine unge medarbeidere i Kråkerøy kirke har gjort det på imponerende vis og med iver og glede.

Noe annet jeg vil huske med stor glede er:

Annerledes, ja, men også minnerikt. Nå ser vi fram til mer normale tider der vi kan møtes igjen i kapell og kirker, syngesammen, besammen, samles ved Ordet og bordet. Jeg gleder meg til å se dere igjen!

## «Vi må stenge alt»

Jeg ble skjelve i buksa. Jeg var i studiepermisjon fra stillinga mi som kapellan i Sarpsborg. Jeg gikk på videreutdanning i sjelesorg på Lovisenberg Diakonale Sykehus. Skremmende nyheter om det smittsomme viruset nådde oss. Det var ikke bare noe som smitta folk i Kina nå lenger. **Det var kommet hit?!?** Vi fikk masse litt motstridende og forvirra informasjon der på sykehuset. Jeg skjønte desto bedre alvoret. Kurset ble avslutta litt før det skulle. Jeg satte meg på bussen hjem. Så langt unna alle medpassasjerer som jeg kunne komme. Redselen for denne ukjente sykdommen tok tak i oss.

Her hjemme forsterka alvoret seg. Mariann, som er konsulent i kommunen, ble innkalt til et alvorlig møte. Der fikk hun vite at alle på Rådhuset med helsefaglig bakgrunn måtte regne med å låse kontordøra og melde seg ved det nye Korona-mottaket på Helsehuset. I øra mine låt dette litt som mobilisering til krig. Jeg ble skremt. Så ble alt stengt. Vi kunne ikke en gang møte våre egne døtre. Mange ble satt i karantene. På min egen arbeidsplass ble alle gudstjenester, konfirmasjoner, møter, samlinger og andakter avlyst.

Jeg tenkte: «Hva gjør jeg nå?»

De fleste kollegene mine i kirka begynte nå å lage strømme-gudstjenester på Facebook. Og all ære til dem for det. Jeg funderte: «Hva er riktig for meg?» Jeg fant mitt eget svar: Jeg har ikke alltid vært prest. Før jeg ble prest var jeg sykepleier. Jeg så annonser fra sykehuset på nettet som omtrent ropte etter sykepleiere. Jeg søkte. Dagen etter var jeg ansatt på avdelinga der de Covid-mistenkte pasientene kommer inn.

**«Borg biskop ser positivt på at du på denne måten ønsker å gå inn i en krevende og svært samfunnsnyttig oppgave».** Slik stod det i brevet som innvilget meg permisjon.

Jeg tenkte: «Jeg var da en rutinert sykepleier før. Jeg kan bli det igjen?»

15 år siden siste vakt på sykehuset, men men...Jeg møtte opp, og ble vist rundt på avdelinga. Det var mye nytt. Jeg innså at jeg var litt mer rusten enn jeg var klar over. Det skremte meg, men det gikk fort over.



Dessuten er vi flere innleide litt rustne sykepleiere. Vi fant ut av det sammen. De erfarne sykepleierne lærte oss tålmodig opp.

Datasystemet på sykehuset var uvant for meg, men jeg lærte. Og gamle innlærte ferdigheter kom sakte tilbake. Det kjennes uvirkelig å stå opp om morran, og gå ut i en verden der ingen barn går på skolen. Der ingen møtes. Der ingen drar på harrytur. Der vi må holde avstand. Ikke håndhilse, ikke klemme. Der avisene forteller om nye smittetilfeller hver dag. Det gjør godt å få hjelpe til.

Noen pasienter viser seg å ikke være smitta. Mange andre er virkelig smitta. Noen av dem blir ordentlig sjuke. De får ikke ta imot besøk. Vondt for dem, og vondt for de pårørende. Og noen dør...

Jeg håper vi har lært at lykka den klarer vi å lage sjøl her hjemme. Bedre for oss og bedre for verden. Strømmegudstjenestene er sett av mange flere mennesker enn dem som går i kirka. Lærer vi noe av det? Vi er fortsatt redde. Vi har folk i familien som vi er glade i. Som vi er redde skal bli smitta. Vi må fortsatt være forsiktige og fortsatt vaske henda.

Jeg vil være der det er mest behov for meg nå.

**Tekst:** Pål Berglund **Foto:** Anne Karin Andersen

## Teams og LearnLab

Jeg er gift og har to døtre. Jobber fulltid som lærer og deltid som innholdsskaper i LearnLab.

Jeg synes tiltakene mot Korona kom litt brått på. Det gikk fort fra vi snakket om dødeligheten for Korona-virus generelt og til vi skjønnte at det var noe spesielt med akkurat dette viruset. Heldigvis hadde vi noen gode arbeidsdager i forkant av nedstengningen der vi la en plan for oppstart med hjemmekontor. Vi kombinerer anrop og chat i Teams med fellesleksjoner i LearnLab. Det har fungert veldig bra, selv om det ikke kan matche vanlig undervisning i det lange løp. Elevene har virkelig tatt ansvar, og de aller fleste elevene opplever veldig god støtte fra foreldrene sine. Min kollega og jeg opplever også foreldregruppa vår som veldig enkel å samarbeide med.

Verre er det med de sosiale relasjonene. Jeg merker det spesielt når jeg treffer på mennesker jeg ikke har sett på en stund. Det føles litt som å begynne på nytt når vi treffes, men det går heldigvis raskt over. Lurer da litt på hvordan det slår ut for mennesker som har problemer med relasjoner til vanlig. Det er vel også den biten som er mest krevende å ivareta for oss lærere for tiden.

Ellers har jeg lest en del om viruset og gjør meg noen tanker om at vi er heldige som har det helsevesenet vi har. God legedekning og høy kompetan-

se i mange ledd skiller oss fra de historiske pandemiene som ble et resultat av sin tid. De rike kommer som alltid best ut av en slik situasjon, så jeg håper vi i Vesten ikke bare ser egen navle, men også bidrar økonomisk til den tredje verden. Vi har hentet nok rikdom derfra, så noe bør vi gi tilbake.



Det er et paradoks at det sulter i hjel mange ganger flere mennesker årlig enn hva som ser ut til å bli resultatet av denne pandemien. La oss også håpe at viruset muterer og blir svakere fremover. Synes oppriktig synd på de som blir rammet av permitteringer og arbeidsløshet. Det er nok noe som må oppleves for å kunne forstås. De enslige har det vel heller ikke så enkelt. Håper at det snur snart. Det blir spennende å se hva som blir varige konsekvenser av pandemien. For min del vil jeg prioritere mer teknologi inn i undervisningen og kanskje har det fått oss til å komme nærmere naturen og de ekte verdiene.

Selv tilhører jeg de heldige. Må innrømme at det har vært hyggelig å ha familien rundt seg til enhver tid og at tomte er litt mer velstelt enn ellers på denne tiden av året.

**Tekst:** Martin og Bjørg Hermansen i samtale med Anne Karin Andersen **Foto:** Anne Karin Andersen

## Middager i Løytnantsbukta

På Alshus bor Martin, Bjørg Elisabeth, Eirik Olai og Emmy Marie Hermansen. Martin jobber i NAV på Hvaler, Bjørg arbeider som lærer på sykepleierutdanningen på Helsefaghøyskolen. Eirik går i tredje klasse på Lunde skole. På fritiden er han en ivrig fotball- og hockeygutt. Emmy på tre år går i barnehagen på Lunde.

Overgangen fra en travel hverdag og over til hjemmekontor og hjemmeskole gikk fort, synes Martin og Bjørg. Vi hadde hørt om Koronaviruset, men vi oppfattet ikke at situasjonen var så alvorlig.

Det ble en helt ny hverdag for alle fire hvor mye måtte tenkes nytt. Det har vært utfordrende å turnere alle rollene som foreldre, lærere, pårørende ... Men dagene og ukene har gått fort og vi har lært oss å improvisere.





Vi har byttet på å ta ansvar for barna slik at en av oss kunne konsentrere seg om hjemmekontoret. For å komme i mål med arbeidsoppgavene har det vært nødvendig å bruke enkelte kvelder.

Bjørg og barna laget en liste over aktiviteter de kunne gjøre i nærmiljøet, hvor det å spise middag i Løytnantsbukta ble en suksess. Å sykle, bake, spille spill og leke gjemsel var andre forslag på listen. Skogsturer sto også på listen, men akkurat den aktiviteten er Eirik forsynt på. Det holdt med skogsturer nå. Emmy hadde fødselsdag i april og for å avvikle selskapet på forsvarlig vis, ble gjestene fordelt ut over tid gjennom dagen. Slik kunne beste-foreldre, onkler, tanter og søskenbarn spise kake i trygg avstand fra hverandre.

Denne våren har vært en annerledes tid hvor familien har vært sammen på en annen måte. Martin og Bjørg tror barna vil komme til å huske denne tiden

som en hyggelig opplevelse, men at det var godt for både barn og voksne at barnehage og skole kom i gang igjen.

Har det kommet noe godt ut av dette? Bjørg er alvorlig når hun sier at konsekvensene av nedstengingen har vært store for utsatte grupper. Hun er fullt klar over de er heldige med stedet (og landet) hvor de bor i. Martin håper at respekten for yrker som renovatører og rengjørere har blitt sterkere. Uten dem stopper samfunnet opp. Han opplever også at mange flere har blitt fortrolig med å bruke digitale verktøy og at det kan forenkle arbeidet for mange i tiden som kommer.

Det gjelder å finne mulighetene, sier Martin, før han, Eirik og to av Eiriks kamerater forsvinner inn i stua for å drive yogatrening som Stjernen sender strømmet via Fredrikstad Blad.



## VINDUSPOSTEN

– en side hvor du kan sende inn saker du opplevde på Kråkerøy, men som kanskje er glemt, og som vi andre kan få lese om.

## VI FANT KRÅKERØYS ELDSTE BIL

**Tekst:** Jan-Erik Andersen

I forrige nummer var vi på utkikk etter Kråkerøys eldste bil. Vi fant den. Sigurd Olsen på Kjøkøya tipset oss om naboens bil. Ford T, 1919-model står i garasjen til Ole Andreas Utberg.

Ford Model T, som regel omtalt som T-Ford (i USA også kjent som Tin Lizzie), var en bilmodell som ble produsert av Ford Motor Company fra 1908 til 1927. Den er en av de første bilmodellene som var økonomisk overkommelig for folk flest og var bilen som «satte Amerika på hjul».

T-Forden ble først laget på vanlig måte, men i 1910 innførte Ford samlebånd som gjorde at bilene ble produsert fortere. Etter 1913 er alle T-Fordene sorte.

I løpet av de 19 årene T-Forden ble bygget, utgjorde den om lag halvparten av verdens bilproduksjon. Da produksjonen opphørte i 1927, var det

blitt bygget 15 millioner T-Ford, et produksjonstall som først ble slått av Bobla tretti år senere.

Sigurd Olsen har selv fått være passasjer i bilen ved flere anledninger, og kan attestere på at bilen er helt strøken. Han ble stoppet i politikkontroll ved Puttesundbrua med denne bilen for noen år siden og har sjelden sett slike lattermilde politifolk i tjeneste.

Takk til Sigurd og Ole Andreas.



## På gjengrodde stier

Igjen må jeg beklage at det ikke blir mer historie fra Langøya, men min forrige artikkel om barndomsminner, var så morsom å skrive at jeg velger foreløpig å fortsette barndomsminnene.

I min oppvekst var det mange gamle stier som fortsatt var i bruk for å forkorte avstander. En slik sti gikk fra Rødssvingen, dvs. der Langøyaveien og Glomboveien møttes, over «Grotta» og ned til Bjørneklova. En annen mye brukt sti gikk fra Skjoldveien, over Åsgårdsfjellet og ned til FMV. Da vi nærmet oss FMV, støtte vi på den eldgamle bygdeveien som kom fra ferjestedet, forbi Bjølstad gård, gjennom Åsgård og videre forbi Brottet og ned til der Ekheim senere kom. En fjerde sti/vei gikk fra gården til Ingvald Eriksen Røed, forbi Skytterhuset og over til plassen Sand, der ungdomsskolen ligger i dag. En annen sti/vei gikk gjennom gården til Reinert Røed og videre ned Solidalen/Ulvedalen til Smertu ferjested. Jeg må ikke glemme den eldste veien ut til Langøya. Den gikk fra Enhusgårdene, over ei klopp innerst i Enhuskilen og videre til det som senere ble Langøyaveien. Til sist var det en sti fra nederst i Ilabakken, langs fjellkanten, og den kom ut i Glomboveien like nedenfor ungdomslokalet, dvs. der Herman Kristoffersen bodde. Fra Glomboveien gikk en sti fra øverst i Vognmannsveien over til Fjellveien. Fra Ilabakken gikk det også en sti forbi ei myr, og stien kom fram i Fjellveien like ved der Engebretsen bodde. I tillegg var det også en del andre stier som gikk på kryss og tvers i landskapet på nordre Kråkerøy. Hensikten var som nevnt å forkorte avstander.

Til alle disse stiene har jeg opplevelser fra 1950-årene.

**Jeg vil begynne med stien over «Grotta».**



Stien opp til Grotta starter ved Rødssvingen.

Opprinnelig var jordene i Bjørneklova brukt av bøndene på Rød som potetjorder. Da var det greit å ha en kort vei over fjellet når de skulle arbeide på jorda. Omkring århundreskiftet 1900, skjedde det likevel noe mer på dette fjellet. Jacob Rød på Nordre Rød, (Rødssvingen) anla et lite gartneri opp i fjellet. Han fikk planert ut et område der det ble mulig å anlegge misbenker. Dessuten var det ei lita kløft like ved. Over den ble det anlagt et tak, satt opp en endevegg, og det hele ble lager for grønnsakene som ble dyrket der.

Dette lille lagerhuset ble kalt for «Grotta», og siden ble det navnet på et større område. Siden stedet ligger høyt og fritt og med mye sol og varme, var det nok et godt egnet sted for å ha et gartneri. Det ble også anlagt en enkel sti dit opp for å gjøre det lettere tilgjengelig. Min mormor, som var født i 1890, fortalte meg at som ung hendte det at de gikk fra byen og ut til dette gartneriet for å kjøpe varer.



Stenen der de hemmelige beskjedene var gjemt.

Som guttunge var det spennende for meg å lete i jorda der gartneriet hadde vært. Det hendte jeg fant rester av verktøy og annet som var blitt kastet. Der det lille huset hadde ligget, la vi gutter som bodde i nærheten et tak over kløfta og fikk ei flott hytte.

Selv brukte jeg stien nærmest daglig. Når jeg gikk til og fra skolen, eller når jeg gikk av bussen i Rødssvingen dersom den skulle til Langøya. Den gang på 1950-tallet gikk bussen nemlig annen hver gang til Langøya og Glombo.

Der hvor stien delte seg opp i fjellet, gikk den ene delen til høyre mot «Grotta». Akkurat i krysset lå den en svært sten. Som den nysgjerrige guttungen jeg var, oppdaget jeg at ned mot bakken var det en liten åpning under stenen.



Restene av bygningen som ble kalt «Grotta». Foto 2020.

En dag stakk jeg handa inn under stenen, og da fant jeg en fyrstikkeske. Med spenning åpnet jeg den. Inne i lå det en lapp med en påskrift. «Møt meg kl. 1900».

Med så små forhold som det den gang var, visste jeg fort hvem det dreide seg om. Det var nemlig et kjærestepar som nok ønsket at forholdet ikke skulle bli kjent. Mannen som brukte stien på vei til jobb, hadde en kjæreste like i nærheten, og det var beskjed til henne. Etter hvert ble de gifte og da forsvant også de hemmelige beskjedene under stenen. Kanskje de allerede sluttet da de skjønnte at det hemmelige skjulestedet var blitt oppdaget!

Det er med spenning jeg vender tilbake til gartneriet for å se igjen min gamle lekeplass, 70 år tilbake i tid. Alt er som da jeg vokste opp! Jeg vil anbefale interesserte å ta en titt på stedet der gartneriet en gang lå. Kanskje en felles-tur dit og de andre stiene?

Neste gang skal jeg ta dere med på stien over Åsgårdsfjellet og se hva som skjuler seg av historier der.

**I Jobb Fredrikstad**

**Mobil:**  
45 97 44 39

**E-post:**  
i-jobb-fredrikstad@bymisjon.no

**Besøksadresse:**  
Losjeveien 2  
1604 Fredrikstad

**kirkensbymisjon.no**

## Har du behov for hjelp - og vil støtte Kirkens Bymisjon i Fredrikstad?

Vi tilbyr følgende tjenester:

- Rydding og bortkjøring fra hus, leilighet, garasje, lager eller byggeplass
- Hagearbeid - gressklipping - lusing - klipping av hekk/busker og trær
- Trenger du hjelp til gravstell - vår/sommer/høst og vinter
- Bortkjøring av hageavfall og annet avfall
- Frakt/kjøring av varer/materialer til eller fra hus og hytte
- Flytteoppdrag
- Rengjøring/vask av hus og leilighet
- Annet forefallende arbeid
- Snømåking

Vær vennlig å ta kontakt med oss på e-post: [i-jobb-fredrikstad@bymisjon.no](mailto:i-jobb-fredrikstad@bymisjon.no) eller mobil: 45 97 44 39 | sentralbord nr. 69 61 01 19

Tekst: Torunn Bjørnstad Båtvik



## Hylllest til ei gammel tresnekke

Tida går så fort, sier vi og ser barna vokse opp og blir store før vi får sukk for oss. Sommerferien går så fort, sier vi, og prøver å presse så mye som mulig inn i korte ferieuker. Samtidig er det tydeligvis et mål at alt skal gå fort. De fleste oppfinnelser som er gjort de siste årene handler om å få prosesser til å gå raskere og produksjoner til å bli mer effektive. Roboter som jobber dag og natt, erstatter mennesker. Tid er penger. Og jernbaneutbygginga har som mål å korte inn reisetida til Oslo med mange minutter.

Båtlivet i Kråkerøyskjærgården er et kapittel for seg. Påhengsmotorer med høylytte hestekrefter farer i stor fart mellom holmer og skjær. Jo raskere, desto bedre!

Samtidig er stress blitt en folkesykdom nettopp fordi alt skal gå så fort. Hva med å innføre noen bremsetiltak?

Så kjøpte vi båten, ei snekke av tre,  
så smekker i skroget og oregonpine-ved.  
Vannskader var det, litt lekk ved propellen.  
For oss ble det drømmen om sommerkvelden.

“Båtpussen blir nok et fryktelig slit,”  
sa folk – men vi malte snart vannlinja hvit.  
For båt puss er drømmen om tida som kommer.  
“Få’n klar for vannet, det lysner av sommer!”

Vi fikk den på sjø’n, fikk oss båt plass i havna.  
Snart var det bare litt godvær vi savna.  
“Den går altfor sakte,” sa husets sønn,  
“og dere kan like godt fiske i brønn’ ”.

Men vi tøffer rolig mens havet er stort.  
En båt skal gå sakte når livet går fort.

Tekst og foto: Jan Ingar Båtvik

# Tårnseiler, den siste trekkfuglen som kommer

Vi som lengter mot sommer, varme og fuglesang, ser alltid etter trekkfuglenes ankomst. Nå er nok alle ankommet våre områder. Den siste som kommer til oss hvert år, er tårnseileren. Den tar veien fra sentrale strøk i Afrika og til oss her nord for å gjennomføre egglegging og ungestell før retur til Afrika igjen.



*Tårnseileren har lange vinger og kløftet stjert, slik som andre sva-ler, men tilhører en egen familie. Denne ungfuglen er kanskje ute på sin første flygetur som ikke gikk så bra. Da trenger den litt hjelp fra oss slik at den igjen kan få luft under vingene da den ellers har vanskelig for å komme seg opp i lufta.*

Det blir ikke skikkelig sommer før Tårnseileren ankommer. Vi hører når den er her der den hviner høylydt samtidig som den skjener rundt høyt oppe, gjerne flere sammen. At det går an å samle insekter med slik fart, er bare utrolig, men den kommer til reiret med det brede nebbet sitt stappende fullt av mygg, fluer og andre flyvende insekter hvor ungene gaper villig i håp om at det er deres tur denne gang.

Tårnseileren kan faktisk være borte i mange dager når det er lite insekter i lufta uten at ungene tar skade av dette. Da faller de i en slags dvaletilstand. Om man finner et slikt reir kan man tro at det ikke er liv i reiret lenger, men la dem for all del være da de kvikner voldsomt til når foreldrenes hvin nærmer seg med mat til de små.

Tårnseileren tilbringer det meste av tiden i lufa, ja den kan faktisk sove mens den flyr hvor bare



*De gamle fuglene er mørkere i hodet, og mangler gjerne mye av det hvite som ungfuglene har rundt nebbet. Nebbet er kort og bredt og egner seg godt til å fange insekter i lufta med. Tårnseileren spiser normalt intet fra bakken.*

deler av hjernen som ikke er i søvn sørger for at den holder seg flygende. Og havner den på bakken, kan den ha store vansker med å komme seg opp i lufta igjen, slik som den på bildet. Da kan den trenge litt hjelp fra oss slik at den kommer seg opp i været igjen.

Ringmerking har vist at Tårnseileren kan bli minst 15 år gammel, og de holder sammen hele livet, og som er uvanlig hos så små fugler. Reiret plasseres under taksteiner, i hule trær, i bygninger, fuglekasser eller i forlatte uthus hvor vinduene ikke hindrer dem i å komme ut og inn.



*Føttene hos Tårnseileren er korte og har fire tær som alle vender framover. Slike finnes bare hos seilere og kalles klamrefot, velegnet til å feste seg med der de henger i fjellhuler, under takstein eller i andre hulrom. Men de egner seg ikke til å gå med.*

# VENNSKAP I 35 ÅR!

**Tekst og foto:** Svein Helge Rødahl, kasserer i vennsapsgruppa.



Vennsapskontakten mellom Fredrikstad og San Martin i Guatemala markerer i år, 2020, at det er 35 år siden offisiell oppstart i 1985. Kontakten mellom Kråkerøy og Patzun ble etablert et par år etter. Siden da har skolene, helsevesenet, menighetene, brannvesenet, kulturlivet, det politiske Fredrikstad, ja, hele byen på forskjellig vis vært engasjert i denne kontakten. Mange fra våre vennsapsbyer i Guatemala har besøkt Fredrikstad og mange fra Fredrikstad har besøkt våre venner i Guatemala. Disse besøk har vært svært viktige for å etablere og utvikle vennskapet. Kjennskap gir vennskap! Gjennom prosjekter av forskjellig slag har vi søkt å gi støtte der det har vært naturlig. Venner hjelper venner!

Vi vil her kort presentere noe av det vennsapsgruppa ved sitt styre og undergrupper arbeider med:

## Skole/stipend.

Skole-skole kontakten har vært og er en bærebjelke i vennsapskontakten. Flere skoler i Fredrikstad samler inn penger som går til stipend til elever i våre vennsapsbyer i Guatemala. Skolegruppa har etablert «Omvendt julekalender» med eget informasjonsmaterieell lærerne kan bruke i undervisningen. I desember 2019 var klasser ved Begby, Gudeberg, Hurrød, Rødsmyra, Kråkerøy ungdomsskole og Kvernhuset med. Trosvik skole arrangerer også markedsdag for stipendprosjektet. Kr 90.200,- er i januar 2020 sendt til fordeling på 76 stipender á kr 1.200,- til elever i skoler i San Marin og Patzun!



*Planting av vennsapsstre på Kråkerøy.*

## Kaffe-prosjekt

I San Martin dyrkes det mye kaffe. 1800 meter over havet er forholdene der svært gode for det.



*Biskop Even Fougner ved besøk hos padre Herrera i San Martin.*

Vennsapsgruppa jobber med muligheter for at kaffe fra San Martin kan importeres til Fredrikstad. En del kilo er fraktet hit og Øst Kaffekompani på Kråkerøy, som har brent denne kaffen, bekrefter at kvaliteten er svært god. Dessuten er Fredrikstad kommune meget interessert i vennsapskaffe fra San Martin. Kontakt er etablert med kaffeimportør-/befrakter i Antwerpen og håpet er å finne en ordning som gjør det mulig å la dette bli en fast måte å gi støtte gjennom.

## Jernprosjekt

Helsevesenet har fra starten av støttet helsearbeidet i våre vennsapsbyer med midler og utstyr. Siste prosjekt er «Jernprosjektet». Jernmangel er et stort problem på landsbygda i Guatemala. Det går bl.a. ut over læringsevnen for barn og unge. En av vennsapsgruppas medlemmer har funnet en enkel og virkningsfull måte å bedre på dette. Små jernkolber er utformet og produseres av et firma i Lyrestad, Sverige. Disse er testet ut til bruk i kokekar ved laging av mat/drikke til skoleklasser. Det har vist målbar og god effekt. Stor helsegevinst ved enkle midler!

## Brannvesenet/Bomberos

De som har hatt lengst kontakt med våre venner i Guatemala er Fredrikstad brannvesen. De har løpende kontakt, jevnlig besøk og påser at «Los Bomberos» i San Martin har det utstyr de trenger ved å støtte sine kolleger både med penger og kunnskap. Vennskapsbåndet mellom de to brann- og redningsstasjonene er sterkt og godt.

## Kirke-kirke samarbeid

Fra oppstarten av vennskapskontakten og gjennom de fleste av årene har menighetene i Fredrikstad/Kråkerøy og i San Martin/Patzun vært sentrale i vennskapskontakten. Kirke og gudstjenesteliv er svært viktig for våre venner i Guatemala, derfor er det naturlig at menighetene i Fredrikstad er aktive i denne kontakten. Fornyet engasjement fra menighetene i Fredrikstad er nå ønsket og nyopprettet kirkegruppe i vennsksarbeidet her i Fr.stad er i gang. Offersøknader er sendt menighetene, sammen med forslag til forbønner for våre venner til bruk i gudstjenester og andre samvær. Brev til menighetene i San Martin og Patzun, underskrevet av biskopen, pater i St. Birgittakirken og pastor i Metodistkirken ble sendt med besøkende fra Fredrikstad i januar i



Taler og tolk, Bjørn Hansen og Svein Helge Rødahl, ved åpning av ny Brannstasjon i San Martin i 1989.

år, forslag til forbønner var vedlagt. Responsen tyder på at lederskapet i menighetene i San Martin og Patzun svært gjerne ønsker fornyet kontakt med menighetene her, og vi ser fram til å styrke vennskapsbåndene med våre søsken i Guatemala!

Den planlagte feiringen av 35 år med vennskap i høst, med besøk fra San Martin og Patzun, utsettes pga korona-situasjonen til 2021. Følg med, følg med – og bli med i vennskapskontakten!

## Tanker: Sommerfuglen og det nye som vokser fram

Når jeg skriver dette, er vi midt i mai og våren er på full anmarsj. Det samme er gjenåpningen av samfunnet vårt. Forhåpentligvis er den fortsatt det når du leser Menighetsbladet.

Det er som en dobbel gjenåpning denne våren: både naturen og samfunnet våkner til liv, litt etter litt. Det har virket dødt og stille lenge, trærne har vært bare og gatene stille og tomme. Men nå skjer det noe. Skolebarna går igjen på gangveien nedenfor Tørkopp og hjemmekontoret mitt, og snart er alle bladene sprunget ut på trærne. Det er liv i det som så livløst ut!

For meg er våren en påminning om at nye ting kan vokse fram, at livet kan overraske oss med knopper og blader fra kvister vi trodde var døde. «Se, jeg gjør noe nytt. Nå spirer det fram. Merker dere det ikke?» sier Gud gjennom profeten Jesaja i kap 43. Det tror

jeg også er ord til oss. Den største overraskelsen var da Jesu død ble forandret til liv, håp og glede. Tenk at døden ikke lenger skal få det siste ordet! Det hvite messehagelet i Kråkerøy (som jeg har på meg på bildet), har en sommerfugl som symbol. Et gammelt kristent symbol på forandring, håp og det nye livet som vokser fram. Sommerfuglens stadier som larve, puppe og sommerfugl sammenlignes med Jesu liv, død og oppstandelse.



Gud skaper stadig noe nytt, i verden og i våre liv. Merker du det? Kanskje kan det være en bønn til Gud denne forsommeren: skap noe nytt i mitt liv! Og hjelp meg å legge merke til det.

*Maria Vassli Gjære*

## SLEKTERS GANG 2 /20

### DØPTE

29.02.20

Manuela Henriques Holen

08.03.20

Ludvig Gondrosen

10.05.20

Selma Sienna Aamot

16.05.20

Aron Nicolay Bjørklund

Oda Linea Bjørklund

### DØDE

Grete Helene Klavestad 1938

Reidun Svanhild Olavesen 1942

Per Fredrik Sundbye 1926

Rolf Kristian Andersen 1932

Heidi Mathiesen 1965

Jan Fredrik Myrvold 1953

Laila Fredrikke Linløkken 1936

Marit Thorveig Mathisen 1936

Bjørg Othilie Danielsen 1931

Erna Lovise Gjørberg 1937

Gunnar Erik Stjernstedt 1953

Reidun Synnøve Pettersen 1943

Terje Pedesen 1940

Eivind Karlsen 1933

Ragnar Olaf Pettersen 1938

Rolf Egil Hansen 1940

Leif Oddvar Sjølie 1928

Anne-Lise Arvesen 1940



### Selskapslokal i vakre omgivelser.

- Kapasitet 50 gjester
- Oppgradert kjøkken og toaletter.
- Ny stor veranda på 65m<sup>2</sup>
- 2 Partytelt m/ kapasitet 80 pers.
- Gassgrill (plategrill)
- Stor hage

**Kjøkkøy Grendehus Tlf 980 33 770**

**JØLSTAD**  
begravelsesbyrå

Fredrikstad og omegn

Benjamin Nordling Svein Åge Johansen

Hans K. Helgesen Birgit Groth

Vakttelefon **69 130 130** (24t)  
Farmannsgate 10

www.jolstad.no Lokaleid Begravelsesbyrå





# Velkommen til Kråkerøy kirke!

Gudstjenester i tiden framover

- Alle begynner kl. 11:00, hvis intet annet står -

<b>14.06.2020</b>	2.søndag i treenighetstiden	Rødahl Dåp og nattverd
<b>21.06.2020 10:00</b>	3.søndag i treenighetstiden	Hummel Nattverd
<b>21.06.2020 11:30</b>	3.søndag i treenighetstiden	Hummel
<b>28.06.2020</b>	4.søndag i treenighetstiden	
<b>05.07.2020 10:00</b>	5.søndag i treenighetstiden	Rødahl Nattverd
<b>05.07.2020 11:30</b>	5.søndag i treenighetstiden	Rødahl
<b>12.07.2020 10:00</b>	Aposteldagen	Fellesgudstjeneste <b>Spjærøy</b> kirke Rødahl
<b>12.07.2020 11:30</b>	Aposteldagen	Fellesgudstjeneste <b>Spjærøy</b> kirke Rødahl
<b>19.07.2020 10:00</b>	7.søndag i treenighetstiden	Rødahl Nattverd
<b>19.07.2020 11:30</b>	7.søndag i treenighetstiden	Rødahl
<b>26.07.2020 10:00</b>	7.søndag i treenighetstiden	Fellesgudstjeneste <b>Hvaler</b> kirke Hummel
<b>26.07.2020 11:30</b>	7.søndag i treenighetstiden	Fellesgudstjeneste <b>Hvaler</b> kirke Hummel
<b>29.07.2020 18:00</b>	Olavsdagen/Olsok	Felles Olsokgudstjeneste <b>Hvaler</b> kirke Hummel
<b>02.08.2020 10:00</b>	9.søndag i treenighetstiden	Hummel, Gjære
<b>02.08.2020 11:30</b>	9.søndag i treenighetstiden	Hummel, Gjære
<b>09.08.2020 10:00</b>	10.søndag i treenighetstiden	Fellesgudstjeneste <b>Spjærøy</b> kirke Rødahl
<b>09.08.2020 11:30</b>	10.søndag i treenighetstiden	Fellesgudstjeneste <b>Spjærøy</b> kirke Rødahl
<b>16.08.2020</b>	11.søndag i treenighetstiden	Gjære Nattverd Helt førsteklases
<b>23.08.2020</b>	12.søndag i treenighetstiden	Gjære Nattverd Dåp
<b>30.08.2020</b>	13.søndag i treenighetstiden	Rødahl Dåp
<b>05.09.2020 13:30</b>	Fredrikstad domkirke	Konfirmasjon
<b>06.09.2020 13:30</b>	Fredrikstad domkirke	Konfirmasjon
<b>12.09.2020 13:30</b>	Fredrikstad domkirke	Konfirmasjon
<b>13.09.2020</b>	15.søndag i treenighetstiden	Gjære Dåp og nattverd
<b>20.09.2020</b>	16.søndag i treenighetstiden	Hauglum Høsttakkefest
<b>27.09.2020</b>	17.søndag i treenighetstiden	Gjære Dåp og nattverd
<b>04.10.2020</b>	18.søndag i treenighetstiden	Hauglum Dåp og nattverd



**INSTALLATØREN  
GRUPPEN®**

www.installatoren.as - tlf. 4000 21 22

**KH**

advokat Kenneth Hansen

Tlf 69 300 100

post@dinadvokatpartner.no  
Glemmengata 55, Fredrikstad

- § Familie- og arverett
- § Barn og foreldre
- § Advokatmektling
- § Alminnelig praksis
- § Barnevern
- § Trygd

**-Sjekk ut saken-**



**Mac & Papir**

macpapir@altiboxmail.no

**Jotne**

**JOTNE EIENDOM**

KONTORER - LAGER - UMLEIE

FOR NÆRMERE INFORMASJON: CATO NYGREN  
TLF 69 33 28 00 - 917 66 513

Gravstener, og andre produkter i sten - lokalprodusert

**JM JOHANSEN**  
MONUMENTHUGGERI AS

Skjebergv. 206, 1743 Klavestadhaugen. Tlf. 69 16 36 33

Ring oss, vi sender katalog. Hjemmeside: www.johansenmonument.no

**Anne's**

**BEGRAVELSESBYRÅ**

Morten Stenbock Pedersen

Kirkegaten 28 - 1632 Gamle Fredrikstad

Tlf. 69 32 02 30



**Kaker &  
bakervarer**  
til alle anledninger!

Barnedåp

Konfirmasjon

Jubileum

Bryllup

Minnestund

Gebursdag

**Butterfly**

BAKERI OG KONDITORI  
Avd. Kråkerøy tlf. 69 34 85 10 • www.butterfly-bakeri.no

**Bestill Løkenbunaden NÅ**  
– vi kan levere på kort tid!



Kjøp den originale  
**LØKENBUNADEN**

**OBS**

Løkenbunaden leveres også i hvit.  
Den kledlige herrebunaden kan vi  
også leveres omgående.

**Liers Husflid**

Nygaardsgt. 49-51, 1606 Fredrikstad  
Tlf. 69 31 67 06 – 69 31 63 39

www.liershusflid.no - lokenbunad.no  
post@liershusflid.no

**BODALH JØHANSEN AS**  
BILGUMHVERKSTED

Tlf: 4000 2309 valg 1

**NEN**

NEN PRODUKTER AS

Telefax 69 35 32 82

Telefon 400 01 260

Produksjon av juice og nektar.

## VIVO BOKHANDEL

– en verdibasert bokhandel  
tlf: 69 15 14 69  
epost: [torp@vivobokhandel.no](mailto:torp@vivobokhandel.no)  
Velkommen til handel med mening!



## Ønsker du å annonsere i Kråkerøy Menighetsblad?

For mer info, ta kontakt med  
Linda Gjemsø  
Tlf. 69 95 98 31  
[ligj@fredrikstad.kirken.no](mailto:ligj@fredrikstad.kirken.no)

### Alt innen catering, Snitter, Koldtbord, selskaper, minnestunder

Kontakt oss på tlf 69 32 62 50 eller mob 977 85 487  
for en hyggelig prat.

Se vår hjemmeside [www.torgetslille.no](http://www.torgetslille.no) eller  
facebook: [www.facebook.com/torgetslille](http://www.facebook.com/torgetslille)  
E-post [post@torgetslille.no](mailto:post@torgetslille.no)  
Adresse: Gressvik torg 16 1621 Gressvik

## Tannlege Unni Døhlen Opsahl

Storgaten 4, inng. Nygaardsplassen, 1607 Fredrikstad  
[www.leveringavsmil.no](http://www.leveringavsmil.no)  
Tlf: 69 300 800

VELKOMMEN!



## BORGE RØR AS

DIN LOKALE RØRLEGGER SIDEN 1948

Strykerveien 3 - 1658 Torp

### VVS - Industri

Tlf. 69 35 40 40 - [www.borgeror.no](http://www.borgeror.no)



## HAUGETUN CATERING AS

### Mat til hverdag og fest

Vi garanterer topp kvalitet på våre  
snitter, koldtbord, koldttallerkner,  
tapas, kaker og varmretter.  
Vi bringer gjerne!

Tlf 69 36 27 50

E-post: [catering@haugetun.no](mailto:catering@haugetun.no)  
Hjemmeside: [www.haugetuncatering.no](http://www.haugetuncatering.no)  
Adresse: Haugetunvn 3, 1667 Rolvsøy



**Bestill monument til gravstedet!**

- Oppussing og fornying av gamle stener
- Inskripsjoner
- Stor utstilling
- Undersøk våre priser

Man.-fre. kl. 07.00-16.00. Tors. kl. 07.00-18.00. Lør. kl. 10.00-13.00

**SKÅRA STENINDUSTRI A/S**  
ONSØY - TLF. 69 39 46 40

Besøk oss - Hjemmesøk - Utsendelse av brosjyre

**ØSTFOLDS STØRSTE  
UTSTILLING!**

## TRENGER DU NOEN Å SNAKKE MED?

Noen som ringer tenker på å ta sitt eget liv,  
andre er usikre, ensomme eller redde.  
Noen trenger bare å slå av en prat.

Ring eller skriv. Vi er her. Alltid. [kirkens-sos.no](http://kirkens-sos.no)

**SOS**  
22 40 00 40

**SOS**  
CHAT

**SOS**  
MELDING



## FONUS BEGRAVELSESBYRÅ GRAVSTENER

Fredrikstad - Moss - Råde - Rygge - Sarpsborg

Telefon 03024 - [fonus.no](http://fonus.no)

# Tale Bustehale

Kråkerøy menighet har det siste året samarbeidet med Samfoni om et spennende prosjekt som har blitt realisert takket være Trosopplæringsmidler fra bispedømme: Nemlig barne-TV hvor innholdet støttes av tegn-til-tale og symboler. Målsetningen er at også barn med språklige og/eller kognitive utfordringer skal kunne forstå budskapet - noe som er helt essensielt for å oppleve tilhørighet og fellesskap. Samtidig ønsker vi å gjøre det lettere for alle undervisningsansatte til å ta i bruk håndtegn i sin kommunikasjon.

Nå kan dere se pilot-episoden av Tale Bustehale. Tale bor ved siden av en kirke, og der skjer det mye rart som Tale aldri har sett før! Heldigvis har hun blitt venn med Hanne som jobber i kirken. I denne første episoden - "Det Usynlige Korset" - ser Tale gjennom kikkerten sin at Hanne heller vann oppi et stort fat. Skal hun vaske kirken tro..?

Du finner Tale her: [bit.ly/talebustehalepilot](https://bit.ly/talebustehalepilot)

Prosjektet ledes av selskapet Samfoni AS og daglig leder Cathrine Solheim Amarloui. Samfoni utvikler underholdende læringsverktøy innen språkutvikling og har et særskilt fokus på digitalt innhold med tegn støtte. Cathrine har mangeårig erfaring fra musikk- og mediebransjen, blant annet som daglig leder for musikk-tjenesten Spotify, og hun har i vært daglig leder ved Hjørgunn hvor hun har hun jobbet tett på barn med ekstra behov og erfart betydningen av kommunikasjon gjennom andre virkemidler enn tale.



Menighetspedagog  
Hanne Sveum Holm

69 95 98 35 / 99 40 81 77  
[hasv@fredrikstad.kirken.no](mailto:hasv@fredrikstad.kirken.no)



## Forslag til formingsaktivitet

Tegn en tegning til Tale Bustehale som hun kan få når hun kommer på besøk til høsten!

Tegningen kan dere sende på mail til  
[hasv@fredrikstad.kirken.no](mailto:hasv@fredrikstad.kirken.no)

Tale kommer til å bli såååå glad, for hun synes det er litt kjedelig om dagen da hun ikke kan treffe dere barna.

## Hva skjer ?

Vi håper å kunne få lov til å arrangere **«Helt førsteklases dag»**  
fredag 14 august  
kl 08.00-16.00.

Mere informasjon kommer senere.

All aktivitet for barn og unge vil fortsette å bli på sosiale medier inntil videre, så følg med på Facebooksiden og Instagram til Kråkerøy menighet og på siden til Menighetspedagogen Hanne Sveum Holm.